

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Urszula Iwanowska (spr.),

Sędziowie SA: Jolanta Hawryszko

Romana Mrotek

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z odwołania (...) DRUKARNIA spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

przy udziale W. S.

o objęcie ubezpieczeniem

na skutek zażalenia organu rentowego na postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt VI U 1181/17,

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek

UZASADNIENIE

Płatnik składek (...) Drukarnia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 13 czerwca 2017 r., którą stwierdzono, że W. S., jako osoba wykonująca u płatnika składek pracę na podstawie szeregu umów o świadczenie usług (do których stosuje się przepisy dotyczące umów zlecenia), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w szczególności określonych w decyzji okresach przypadających między 10 lutego 2012 r. a 29 grudnia 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, powtarzając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie (pkt I) oraz zasądził od (...) Drukarnia sp. z o.o. w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy wskazał, że o kosztach tych orzekł w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. (zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i przy uwzględnieniu faktu, że organ rentowy – będąc stroną wygrywającą sprawę – złożył wniosek o zasądzenie na swoją rzecz odnośnych kosztów) oraz na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804; powoływanego dalej jako: rozporządzenie) - w zakresie ustalenia kwoty należnej organowi rentowemu.

Na podstawie wyżej przywołanych norm sąd pierwszej instancji zasądził więc od płatnika składek na rzecz organu rentowego, reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika – radcę prawnego, kwotę 180 zł tytułem zwrotu

kosztów zastępstwa procesowego (wynagrodzenie pełnomocnika wyczerpywało należne Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych koszty procesu).

Z powyższym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Szczecinie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (punkt II) nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w złożonym zażaleniu zarzucił mu:

- naruszenie § 2 pkt 5 rozporządzenia w związku z art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie, podczas gdy sprawa z odwołania płatnika składek dotyczyła określenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, a wobec tego ustalenie wysokości zwrotu kosztów zastępstwa procesowego winno nastąpić z uwzględnieniem wartości przedmiotu sporu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie od płatnika składek (...) Drukarnia sp. z o.o. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

- zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Nadto, z ostrożności, w przypadku oddalenia zażalenia, skarżący wniósł o odstąpienie od obciążania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kosztami postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że wysokość należności z tytułu nieopłaconych przez płatnika składek wyniosła łącznie 18.779,30 zł w stosunku do ubezpieczonej W. S., a wobec tego stawka minimalnej opłaty przy tak określonej wartości przedmiotu postępowania winna wynosić 3.600 zł, a nie 180 zł. Zdaniem organu rentowego, w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania przepis § 9 ust. 2 rozporządzenia, albowiem dotyczy on stawki minimalnej, która wynosi 180 zł, ale w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Sprawa z odwołania (...) Drukarnia sp. z o.o. dotyczyła natomiast określenia wysokości podstawy wymiaru składek, a zatem, dalej idąc, należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, nie jest to więc sprawa o świadczenie pieniężne. Skarżący zwrócił także uwagę, że składki na ubezpieczenie społeczne nie są świadczeniami pieniężnymi z ubezpieczenia społecznego, lecz świadczeniami na te ubezpieczenia, dlatego też podstawę do określenia kosztów zastępstwa procesowego w tej sprawie stanowi § 2 rozporządzenia.

Jednocześnie organ rentowy wskazał, że stawka minimalna, określona powołanymi przepisami, wyznacza dolną granicę opłaty zasądzanej przez sąd, nie można zatem na podstawie art. 98 k.p.c. stronie wygrywającej sprawę i reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika przyznać mniejszej kwoty kosztów niż wynikająca z rozporządzenia wykonawczego, najniższa kwota odnosząca się do danej kategorii spraw. Na uzasadnienie swojego stanowiska skarżący przywołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 34/12 (LEX nr 1212816) wskazując, że Sąd Najwyższy uznał je za aktualne uznał także w sytuacji, kiedy przedmiotem sporu była wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe (wyrok z dnia 8 września 2015 r., I UK 412/14). Oznacza to, że także w sprawie takiej jak niniejsza, kiedy przedmiotem sporu była wartość należnych składek na ubezpieczenia społeczne (podstawa wymiaru składek) wysokość kosztów procesu powinna zostać uzależniona od wysokości spornej kwoty składek, która w niniejszym procesie wynosiła 18.779,30 zł.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie należało uznać za nieuzasadnione.

Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszej sprawie ustalenie wysokości wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego ostatecznie winno nastąpić w oparciu o § 9 ust. 2 rozporządzenia, a nie, jak wskazuje skarżący, w oparciu o § 2 tego rozporządzenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od płatników składek i ubezpieczonych, liczonych od wartości podstawy wymiaru składek bądź od wysokości spornych składek, w pewnych sytuacjach ma charakter dodatkowej dotkliwej sankcji, co skutkuje tym, że sąd, orzekając o kosztach procesu, może dokonać własnej oceny prawnej, którą

przedstawia w uzasadnieniu rozstrzygnięcia. Tak też było w rozpoznawanym przypadku, gdy to Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie o kosztach oparł na art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia. Ocena prawna Sądu Okręgowego była dopuszczalna, zważywszy, w odniesieniu do analizowanej kwestii prawnej, na niejednolitość orzecznictwa, w tym również Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Sąd Okręgowy mógł zatem uznać, i mieściło się to w granicach dopuszczalnej oceny prawnej, że sprawy o świadczenia z ubezpieczenia społecznego pozostają najbardziej zbliżone do spraw o ustalenie podstawy wymiaru składek, a w istocie do spraw o objęcie ubezpieczeniem społecznym. Potwierdzeniem takiego wnioskowania jest aktualna zmiana rozporządzenia wprowadzona od 13 października 2017 r., według której § 9 ust. 2 rozporządzenia otrzymał brzmienie: „Stawki minimalne wynoszą 180 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym”.

Sąd odwoławczy wziął przy tym pod uwagę, że niezbędny nakład pracy pełnomocnika organu rentowego, jak również charakter sprawy, wkład jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, uzasadniały przyznanie wynagrodzenia jedynie w stawce minimalnej. Powyższe okoliczności należało bowiem ocenić w kontekście szczególnego przypadku określonego w art. 102 k.p.c. zgodnie z którym, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Dlatego też, mając na uwadze okoliczności sprawy, w odniesieniu do treści art. 102 k.p.c., uznać należy, że w sprawie brak było podstaw do mnożenia kolejnych kosztów na rzecz organu rentowego i wnioszek organu w przedmiocie kosztów zasługiwał na uwzględnienie jedynie w wysokości stawki określonej w § 9 ust. 2 rozporządzenia. W tej sytuacji brak było podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie § 2 rozporządzenia, zgodnie z wnioskiem skarżącego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał zażalenie za nieuzasadnione i na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. oddalił je w całości.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek